

Jacek Reyniak, Kazimierz Radwański

Kraków - Śródmieście. Barbakan + Mury Floriańskie

Informator Archeologiczny : badania 5, 250-252

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KOPALINY, pow. Bochnia
Stanowisko 1

patro okres halstacki

KOSZALIN

Muzeum Pomorza Środkowego w Koszalinie

Badania prowadził mgr Marian Sikora. Finansował WKZ w Koszalinie. Pierwszy sezon badań. Średniowieczny zespół miejski.

Prace miały charakter ratowniczy. W południowo-zachodniej części Starego Miasta, w obrębie ul. Połtawskiej, Placu Bojowników PPR, Bogusława II i Krzywoustego przeprowadzone prace ziemne związane z poszerzeniem ulicy Zwycięstwa.

Wykop I /budowlany/ 40 m x 16 m usytuowany został na osi wschód-zachód, o maksymalnej głębokości do 3 m. Wykop II /budowlany/ 65 x 10 m o maksymalnej głębokości do 3 m, stanowił przedłużenie wykopu I.

W wykopie I odsłonięte w dwóch miejscach fundamenty murów obronnych oraz pozostałości fundamentowo-konstrukcyjne po Bramie Nowej, fragmenty konstrukcji ceglano-kamiennej stanowiącej być może pozostałości po zabudowie przedbramnej.

W wykopie II odsłonięte średniowieczną studnię drewnianą, fragmenty urządzeń wodno-kanalizacyjnych /drewniane rury wodociągowe/ elementy zabudowań średniowiecznych.

Warstwy kulturowe były naruszone, przemieszane przez nowoczesne wykopy. Nie stwierdzono wcześniejszego osadnictwa niż I połowa XIV w.

KRAKÓW - ŚRÓDMIEŚCIE
Barbakan + Mury Floriańskie

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Badania prowadził mgr Jacek Rejniak, pod kierownictwem mgr Kazimierza Radwańskiego.
Finansowało Muzeum Archeologiczne w Kra-

kwie. Szósty sezon badań. Średniowieczne
fertyfikacje miejskie /XIV-XVIII w./, gro-
by z XVI-XVII w.

Badania archeologiczne w Barbakanie prowadzone były podobnie jak w latach ubiegłych. równoległe z pracami remontowymi. Prace koncentrowały się głównie wewnątrz obiektu. Najistotniejszym efektem badań sezonu 1971 r. jest odsłonięcie poniżej poziomu piwnic - w obrębie istniejącej ssy Barbakana - śladów przepustu wodnego, na który składały się drewniane i kamienne konstrukcje. Odsłonięty kanał przepustu przebiegał w poprzek ssy. Pod murami wschodnim i zachodnim ssy /grubości 3 m/ był sklepiony ostrołukowymi ceglanyimi sklepieniami getykimi. W osłóci pomiędzy murami nie zachowało się sklepienie, lecz można sądzić, iż znajdowała się tu platforma drewniana /widoczne ślady gniazd belek w ścianach/. Partię środkową przykrywa obecnie ceglane sklepienie łukowe, stanowiące mrazem sklepienie poziomu piwnic.

Odkryte konstrukcje drewniane, zlokalizowane są we wschodniej osłóci przepływu /głębokość ok 560-620 cm/. Składają się z pionowo wbitych w piasek kołków i horyzontalnie ułożonych przy nich dranie. Całość usytuowana jest po osi wschód-zachód. Posiada podobny charakter i układ do odsłoniętych w ubiegłym roku konstrukcji położonych przy przepuscie we wschodnim murze barkowym Barbakanu /por. sprawozdanie z r. 1970/. W partii zachodniej odsłoniętego przepływu, znajdowały się in situ kamienne profile, wyciosane z jednolitych bloków piaskowca o wymiarach 70x45x45 cm. Stanowiły one "łoża" funkcjonującej tu dawniej śluzy, która najprawdopodobniej związana była z pierwszą fazą istnienia fosy dookoła Barbakanu. Dno przepustu stanowił bruk wapienny zalegający ok 600 cm poniżej dzisiejszej powierzchni, co pokrywa się z głębokością bruku z dna fosy po stronie wschodniej Barbakanu. Poniżej bruku natrafiono na miazę kamienną ławę złożoną z dużych bloków wapiennych

50-80 cm /na głębokości ok 700 cm/, na której bezpośrednio spoczywały fundamenty szyi. Na podstawie wierceń archeologiczno-geologicznych w obrębie południowej części szyi, możemy stwierdzić występowanie żawy kamiennej również w tej części obiektu - na identycznej głębokości co i w badanym przepływie. Uzyskany materiał ceramiczny datuje ogólnie odkryte urządzenie od XIV do XVIII wieku.

Pomimo w trakcie ratowniczych badań archeologicznych koło Arsenalu, w wykopie, zlokalizowanym na sewnątrz murów miejskich, natrafiono na dwa groby szkieletowe o orientacji W-E. W jamach grobowych, oprócz szczątków odzieży i elementów z nią związanych znaleziono ceramikę głównie z XVI-XVII w. jak również nieliczne fragmenty ceramiki XIV-wiecznej. W obrębie grobów stwierdzono nikiłe ślady trumien.

W końcu 1970 r. wykonany został wykop sondażowy przy północno-zachodniej stronie Bramy Floriańskiej. Odsłonięto cztery kolejne poziomy użytkowe obiektu, w tym trzy z zachowanymi brukami kamiennymi. W dwóch dolnych poziomach znaleziono materiały wczesnogotyckie; Bruki te nawiązują do poziomów drogi uchwyconej w trakcie ubiegłorocznych badań na części terenu między Bramą Floriańską a Barbakanem. Na głębokości 190 cm odkopano odsadzkę fundamentową bramy, z którą wyraźnie kontaktuje się najniższy bruk kamienny. Wyżej odsłonięto nawarstwiające się na siebie profilowane cokoły naroża budowli, którym wysokościowo odpowiadają odkryte poziomy użytkowe wnętrza bramy.

KRAKÓW - ul. Grodzka 38

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Badania prowadził mgr Kazimierz Radwański
i zespół. Finansowało Muzeum Archeologiczne
w Krakowie. Relikty średniowiecznego kościoła św. Piotra.

W rejonie dzisiejszego budynku Grodzka 38 /narożnik ul. Grodzkiej i Poselskiej/ wznosił się do roku 1791 niewielki kościół św. Piotra. Wykorzystując remont wymienionego budynku przeprowadzono badania w obrębie piwnic.

Dotychczas odnaleziono jedynie wątki murów gotyckich, które można zapewne wiązać z kościołem św. Piotra. Należy dodać, iż usytuowanie kościoła na terenie Okołu, przy głównej arterii miasta wczesnośredniowiecznego oraz interpretacje źródeł pisanych, z których najwcześniejsze pochodzą z początków XII w., sugerują możliwość istnienia tego obiektu już we wczesnym średniowieczu. Badania na terenie dawnego kościoła św. Piotra będą kontynuowane.